

Een publiek project dat privaat werd en toch publiek gefinancierd bleef



Als een publiek project uit de sfeer van overheidsbemoeienis gehaald en privaat voortgezet wordt, veranderen de geldstromen automatisch. Die dienen dan ook uit private bron te komen. Daarbij is het vaak niet mogelijk dezelfde mate van financiering te vinden. Hoe anders is het gelopen met de financiering van het Landelijk SchakelPunt(LSP) en alles wat er omheen speelt. [Na unaniem afstemmen van het wetsontwerp 31466](#) in april 2011 hield de rechtstreekse financiering via het ministerie van VWS op. Het had toen [al ruim 300 miljoen euro](#) gestoken.(zie hoofdstuk 8.3 op blz 89 van dit document). Na de overgang van het LSP in private handen, waarbij de Vereniging van Zorgaanbieders Voor Zorgcommunicatie(VZVZ) verantwoordelijk voor het LSP werd, vindt de financiering plaats door betalingen van de zorgverzekeraars, verzameld in Zorgverzekeraars Nederland(ZN). Weinigen realiseren zich dat daar heel aparte kanten aan zitten.

Publiek geld

De financiering van het LSP door ZN bestaat niet uit geld van een bepaald deel van de Nederlanders. Het gaat niet om alleen de zieken, of degenen die graag hun data willen doen delen via het LSP. Nee, het gaat om geld van **ALLE** Nederlanders. Immers sinds de invoering van de zorgwet zijn alle Nederlanders

verplicht verzekerd voor zorgkosten, niemand uitgezonderd. Omdat alle Nederlanders daaraan betalen is er de facto eigenlijk gewoon sprake van publiek geld. Maar dan via een omweg.

Of het LSP nu via VWS namens de burgers uit de belastingopbrengst wordt betaald of door alle Nederlanders via een omweg met de zorgpremie langs ZN maakt eigenlijk niets uit. Het is ook zo dat de hoogte van de zorgpremie een rol speelt bij de loononderhandelingen omdat bij een hogere premie het besteedbare inkomen afneemt en er druk komt op de werkgevers voor loonsverhogingen. Daarmee komen we dan bij het macro-economische plaatje. Voor VZVZ is in de tussentijd de financiering risicoloos, omdat de financiering van het LSP meerjarig via ZN volledig gedekt is.

Onzichtbare uitgaven

Lange tijd was onzichtbaar hoeveel het LSP met alles er omheen kostte. [Alleen was de jaarbijdrage van 25 miljoen euro per jaar van 2013 t/m 2016](#) te zien en de 18 miljoen die nu jaarlijks uit de kas van ZN naar VZVZ vloeit. Met een beetje natte vinger werk is wel duidelijk dat men daar niet de hele infrastructuur kan onderhouden, upgraden plus een heel verenigingsbureau kan onderhouden. Uit een recent rapport van VZVZ blijkt dat er [bij een volume van 314 miljard berichten a 11 eurocent per bericht](#) toch wel 34,6 miljoen euro aan operationele kosten maakt. Die worden ook door de zorgverzekeraars betaald. Vermoedelijk gaat er dus bij VZVZ ruim 50 miljoen euro per jaar privaat geld om sinds meerdere jaren, zonder parlementaire controle.

“Veel meer dan 1 euro per Nederlander”

Bovenstaand verhaal klopt naadloos met een ervaring uit eind 2017. Toen hoorde ik van twee personen, een zorgaanbieder en iemand uit de zorgcommunicatiewereld, dat een kleine verzekeraar in het oosten des lands hardop geklaagd had. Men

was **veel meer** dan 1 euro per verzekerde per jaar aan het LSP kwijt. Voor het goede begrip is het nodig hier uit te leggen dat men met die 1 euro op de 18 miljoen euro per jaar doelt die volgens het businessplan 2016-2020 van VZVZ naar het LSP gaat. En we hebben immers bijna 18 miljoen Nederlanders. Gezien de voorgaande alinea moet duidelijk zijn dat het gaat om zeker drie euro per Nederlander. Navraag van mij bij die zorgverzekeraar leverde niets op, behalve een wat geschrokken reactie per email. De desbetreffende persoon was blijkbaar bang de mond voorbij gepraat te hebben. Zorgverzekeraars Nederland die ik hierover mailde gaf nooit antwoord.

Onder de radar

Ondanks de motie Tan uit 2011, waarin het de minister van VWS verboden zich organisatorisch, financieel of anderszins bezig te houden met het LSP, gebeurt dit toch. Die motie lijkt VWS volledig vergeten te zijn. Zo stroomt er naast bovenstaande ruimschoots geld van VWS richting het LSP [via verdeckte financiering](#). Dat betreft bijv. ziekenhuizen die een koppeling met het LSP moeten implementeren als voorwaarde voor het krijgen van een subsidie om eHealth en koppelingen met persoonlijk gezondheidsomgevingen te realiseren. Daarbij kleepte de toenmalige minister, Schippers, het ook zo in dat zij [geen verantwoording hoefde af te leggen](#) aan het Bureau ICT Toetsing(BIT). Afgelopen week op 18 mei 2018 publiceerde ik ook een artikel waarin ik liet zien hoe in [een gedepolitiseerde omgeving](#) van het Informatieberaad VWS zeer sturend optreedt en financieel, organisatorisch en anderszins elektronisch berichtenverkeer faciliteert met het LSP als basis infrastructuur.

Parlementaire controle

Mijns inziens wordt het hoog tijd dat er weer parlementaire controle komt over iets wat met publiek geld gefinancierd wordt onder de vlag van een private zaak. Het dient duidelijk te zijn hoeveel geld en onder welke voorwaarden dit uitgegeven

wordt. Ook dient het speelveld meer open en eerlijker te zijn waardoor alternatieven en communicatievormen die ook een welkome aanvulling op het LSP zijn, zonder dezelfde torenhoge kosten, ook een reële kans krijgen. Dat is nu niet het geval..

W.J. Jongejan, 25 mei 2018